

Rosa Regàs (Barcelona, 1933) està enfadada. Creu que ha rebut un tracte injust per part de César Antonio Molina, ministre d'un govern, el del PSOE, pel qual ella ha posat el coll i el prestigi que atorguen premis com el Planeta o el Nadal. Deixa de dirigir la Biblioteca Nacional espanyola enmig de la polèmica i es dedicarà a escriure, que com reconeix se li dóna molt millor que la gestió i la política. Ara ja no tindrà problemes per dir el que vulgui i fer la seva. De moment, s'instal·la a Llofriu.

“Ja no em queden ganes de seguir vivint a Madrid”

Què farà un cop queda 'alliberada' del càrrec públic?

—Doncs seguir amb el que feia abans, escriure. Reprendre tot el que vaig haver d'aturar el 2004 quan vaig acceptar el càrrec de directora de la Biblioteca. Escriuré, viatjaré, estaré amb la família, amb els amics, aniré al cine...

—No hi ha, doncs, risc de jubilació?

—Depèn de què s'entengui per jubilació. Si això vol dir retirar-se de la vida pública sí que preveig fer-ho. Però com he dit seguiré fent tot el que feia fa tres anys com a escriptora.

—Marxa amb un regust amarg?

—No exactament, també hi ha part d'alliberament. Les coses són molt complexes. Feia dos mesos que ja vivia una situació força angoixant perquè no sabia si em confirmaven o no al càrrec. La meua autoritat en relació amb els meus subordinats i superiors no era la mateixa que amb la ministra Carmen Calvo, quan em sentia segura en el càrrec. Quan a la fi, en veure que el ministre no em tenia consideració ni a mi ni a la meua feina, he dimitit ja que he pensat que això em deslliura. Però també hi ha l'agror de pensar que tanta feina, esforç i brutalitat poden caure per aspectes més polítics.

—A vostè la va 'fitjar' Zapatero. Si ell li ho demanés, podria tornar a un càrrec públic?

—[S'ho pensa molt.] Em sembla que no, de la mateixa manera que no em

tornaria a casar. No per res en especial, sinó potser perquè no sóc una persona adequada mentre la política estigui en mans de partits. Al no ser d'un partit hi ha una sèrie de normes i regles que jo desconec. La gent dels partits sí que sap de les obediències i de què ha de dir i què no. Jo no en tinc costum ni ho faria. A més, mai acceptaria un càrrec que no tingués a veure amb mi i si vaig acceptar el de la Biblioteca és perquè vaig creure que la meua experiència en el món del llibre podia aportar coses. He après que treballar amb un sistema com el que tenim, que és només de partits, és un inconvenient ser independent.

—Quina valoració en fa del seu pas per la Biblioteca?

—El record que deixo el sabrem en uns anys, però jo estic orgullosa de la feina feta, que no ha estat en solitari. Sempre he tingut el reconeixement de la ministra, del subsecretari, del ministre d'Administracions Públiques... de molta gent del govern i de la Biblioteca. Segur que hi hem fet un pas de gegant.

—Una de les coses ha estat la catalogació conjunta dels llibres en català i en valencià reconeixent que la llengua és una...

—Sí, però potser ara tot això torna a canviar! Jo amb això el que he fet senzillament és regir-me per les normes internacionals i científiques i això em sembla que és el més correcte.

—Va ocultar el robatori tal com va assegurar el ministre la setmana passada al Congrés?

—No. Pot dir el que vulgui, com ara que no he fet res en tres anys. Jo no he amagat res, el que passa és que des que tenim indicis del robatori fins que en tenim la seguretat passa un temps. El llibre en qüestió pertany a una edició de la qual tenim tres exemplars i les pàgines no estan numerades. En una edició hi ha tres mapes, a l'altra tres i a l'altra seixanta. Per tant, per saber què ens havien robat hem hagut de fer una comparació de l'original amb els microfilms per assegurar-nos-en i mirar des de quan falta. Sabem quan l'edició estava completa i qui l'ha consultada des d'aleshores. Entre la sospita i l'obtenció d'aquestes dades passen 24 hores. Aleshores ho comuniquem a la subsecretària, no al ministre perquè jo no tinc el seu telèfon i no sé si està de vacances o què. Tampoc m'havia contestat mai a cap correu electrònic. El divendres 24 era a Girona al metge i en sortir em va telefonar el ministre perquè tornés i així ho vaig fer. Jo no estava de vacances, les vaig acabar al juliol. El ministre pot dir les mentides que vulgui i no les penso rebatre una per una. Ell sabrà...

—Abans que Molina fos ministre, el coneixia? Ho dic perquè qualsevol diria que la relació devia ser fatal veient com ha anat tot plegat...

—Sí que ens coneixíem. Ara surt per tot arreu que la relació és dolenta, però ens coneixíem i prou. Mai hem tingut una relació íntima ni hem sigut amics, però ens hem conegut i tingut bona relació que jo sàpiga. Si em tenia mania no ho sé, però tampoc ho crec. Quan el van nomenar jo estava de vacances a Llofriu i no vaig poder,

per assumptes familiars que no vaig aconseguir resoldre, ser a la seva presa de possessió. Algú ja em va avisar que no m'ho perdonaria. Sí que vaig poder venir a la presa de possessió dels nous alts càrrecs del ministeri.

—**L'ha trucat Zapatero?**

—No.

—**L'ha decebut?**

—No, perquè penso que Zapatero no té res a veure amb tot plegat. Ell ha triat aquest ministre i deu tenir els seus motius. Sóc incapaç de jutjar-lo perquè hagi encertat o no amb un ministre. No puc jutjar-lo pel que m'ha passat a mi i ja tindrè ocasió de parlar-ne amb ell, suposo. No m'he sentit maltractada per ell. El meu cas és de tercera o quarta categoria comparat amb els assumptes que té damunt la taula.

—**Tornarà a participar a la campanya electoral del PSOE?**

—Depèn en quins assumptes, sí. Crec en aquest govern.

—**Va dir que ser dona, catalana i republicana li ha posat les coses molt difícils...**

—Sí és del tot cert i ho mantinc. Abans que jo, altres dones han patit aquest setge. Li va passar a la Pilar Miró o a la Clara Campoamor, que va dimitir per profundes diferències amb el seu ministre. Jo no em comparo amb elles però em tranquil·litza i em demostra que les dones ho tenim encara molt difícil. Un home pot dir el que vulgui i posar-se amb qui vulgui, que ningú dirà res. Quan jo m'equivoco em destrueixen.

—**Ha parlat fins i tot d'una campanya contra vostè...**

—I tant! Del diari *Abc* sense anar més lluny. Ja no dic de la *Cope*, que va contra tot aquell qui és d'esqueres. L'*Abc* s'ha acarnissat contra mi descaradament. Ha manipulat documents que els ha donat gent que treballava a la Biblioteca i no sé quantes coses més. No sé per què aquest i cap altre diari de dretes. Suposo que això es deu a que desperto grans passions a favor i en contra. [Llegeix una de les moltes cartes anònimes que ha rebut els darrers mesos en què la insulten greument.]

—**Encara li queden ganes de seguir vivint a Madrid?**

—No, no. I em sap greu perquè la casa que hi tinc m'encanta, m'ho he passat molt bé i hi he estat molt feliç, però

els dos darrers anys m'han destruït dient-me coses brutals. El mateix Luis María Anson va escriure fa poc, amb molt mal gust, que jo era "la abadesa de las conejitas de Zapatero".

—**L'Estatut i tot el procés polític de Catalunya ha dificultat als catalans que viuen a Madrid les coses?**

—No. El que passa és que Madrid és una ciutat molt àmplia i contradictòria. Hi ha molta gent que vota la dreta però no tots estan d'acord amb coses que fa el PP com ara les meses petitòries de firmes contra l'Estatut. La prova és el poc èxit que va tenir. El problema és

que l'extrema dreta, a Espanya, no té partit propi com passa en altres països europeus. Aquí estan junts l'extrema dreta i la dreta. El 40% dels espanyols no són d'extrema dreta, ho són una minoria dins el PP que és cert que fan molt soroll. Per això jo sempre dic que el més important per consolidar la democràcia seria que hi hagués una dreta civilitzada.

—**Hi ha un problema de tabús que no es trenquen, com la religió o la monarquia?**

—No crec que la monarquia sigui un problema excessiu perquè no té el

Posar la Biblioteca al dia

Regàs ha dimitit com a directora de la Biblioteca Nacional espanyola. Ho ha fet després que en transcendís el robatori de dos mapamundi incunables del segle XV. Manté que el nou ministre de Cultura, César Antonio Molina, va desencadenar la seva marxa quan, en una reunió per decidir com gestionaven l'assumpte del furt, va acusar-la enmig d'una sonora *bronca* de no haver fet res en tres anys. El ministre ho nega, però per si de cas ella exhibeix la seva gestió que, a banda de la catalogació conjunta dels llibres en català i en valencià, ha tingut fites importants per posar al dia la institució que en el darrer mandat d'Aznar van dirigir l'assagista Jon Juaristi i l'escriptor Luis Racionero. En els seus tres anys de mandat s'ha digitalitzat part del fons, agilitzat els mètodes de consulta, obert un nou museu de la Biblioteca, incrementat la plantilla i remodelat alguns dels espais interns. Regàs va fer instal·lar el juny passat al jardí de la institució l'únic monument dedicat al poeta Antonio Machado que hi ha en tot Madrid.

mateix pes i agressivitat que la religió. L'Església sí que es comporta, al meu entendre, de forma antidemocràtica i dura en temes com, per exemple, l'assignatura d'Educació per a la Ciutadania. No paren de fer soroll en contra però jo no els he vist mai mobilitzar-se contra la pobresa o els maltractaments, que són temes molt més evangèlics. Però per sort cada cop són menys influents.

—El govern espanyol duu una bona marxa en la defensa del plurilingüisme de l'Estat?

—No veig que ho estigui fent malament això, però la situació és difícil també. Hi ha molta gent que pensa que el castellà està perseguit a Catalunya, Galícia i Euskadi. Clar, què els vols dir a aquesta gent que també hi és? No és un tema que conegui gaire, però si de mi depengués faria com a Suïssa, on hi ha tres llengües oficials. Allà a la zona on es parla francès la gent estudia en francès però tenen una assignatura d'alemany i una altra d'italià. Aquí també fóra bo fer-ho perquè això faria que tots plegats fóssim més comprensius amb les altres llengües. La clau és a l'ensenyament.

—Aquesta Espanya plural és la que vostè s'esperava?

—No, perquè jo pensava, com el meu pare, que l'Espanya moderna agafaria el camí perdut de la Segona República i no una continuació millorada i arreglada del franquisme. No pensava en una transició sinó en un retorn al marc legal de la República, la veritat.

—Què canviaria o afegiria a les polítiques culturals de l'Estat?

—Jo no sé ben bé què faria perquè hi hauria de pensar amb deteniment. Però insisteixo que cal més èmfasi en l'educació. Sóc partidària de l'escola pública i laica, que és el fonament d'igualtat entre ciutadans. Donaria facilitats per practicar la religió, però l'allunyaria de les escoles. En l'educació hi ha el fonament de la igualtat entre ciutadans. Hem de prendre exemple de la República, que en temps rècord va fer una gran tasca. L'educació i la cultura són indestrutibles. La cultura arrela en la transmissió de coneixements.

Ferran Casas